

Joel qillqapiwan Laodicea sutiyuq Qanchis kaq p'unchay Adventista Iglesiapiwan - Chunka tawaqniyuq

Jeff Pippenger
2025-12-20

Chunka tawaqniyuq

“Diospa musphay rurayninkunapa” historiantaqa, profético tapuy “hayk’aqkama” nisqawanpasmi rikuchin. Chay iskaypi, hinallataq achka huk simbolokunapipas rikuchisqa historiaqa, pachak tawa chunka tawa waranqa sellakusqa runakunapa sellakusqan tiempontam rikuchin. Chay p’unchawkunapiqa, cheqaq qhepa para willakuymanta hinallataq achka llulla qhepa para willakuykunamantapas huk churanakuy kachkan. Cheqaq qhepa para willakuyqa hukllam kachkan. Chay sagrado historiapa willakuynin, maypichus Diosqa musphay rurayninkunata ruwan, Joel qhelqapa contexto ukhuman churasqam kachkan, maypichus “musuq vinota” huk clase runakunamanta qichun, huk clase runakunamanmi ichaqa poured out kachkan.

Joel qillqapiqa wakin tupaykuna kashan, chaykunata reparanapaqmi. “Parábola” nisqa simipa sapin “hukwan hukta qayllapi churay” ninmi, chaymantaqa iskay rikchaq ayllukunapa tupayninta hinallataq apamun. Ñawpaqpiña Joel qillqapi wakin “tupaykunata” llamk’arisqanchik, chaypi rikuchispa Jerusalén llaqtata kamachiq machasqakunapa churakusqan hatun kaypa pilluntaqa gloria-pa pillunta churakuqkunawan tupachisqa kasqanta. Manaraqmi rakisqachu kusikuypa unanchanqa p’enqakuyqa mana kaqninchu, ichaqa masintaqninmi kasqanta; chayqa hinan, chaytataqmi rikuchiya munanchik. Alpha hinallataq omega nisqakunapa yachayninqa Joel qillqapipis tarikunmi, hinaspataq ñawpaq kaq qhipa kaqta sut’ichasqanmanta yachayqa Pedro-pa iskay willakuyninkunawan Hechos qillqapipis takyachisqa kashan.

Hechos qelqa iskayniyuqmi Pentekostés p’unchawpi 9 a.m. pachapi (kimsa hora nisqapi) pasakun, chaymanta kimsa kaq qelqaqa isqon hora nisqapi (3 p.m.) kachkan, chaymi tutaypaq sacrificiota haywanapaq tiempo. Hechos iskaypi Pedro willakusqan qelqasqaqa huk sapa wasipa altu cuartopi willakusqanmi, ichaqa kimsa kaq qelqapi rimarisqankuqa templopi qosqasqa kachkan. Iskay tantanakuykunapipas arrepentimiento-man waqyasqanraykum hukllachasqa kachkanku. Kikin willakuy, iskay maypikunapi, Pentekostés willakuy ukhupi iskaychasqa unanchasqata reqsichin, chayqa patiowan templowan rakisqa kachkan. Apocalipsis chunka hukniyuqpi Juanta nisqa kan templota tupunanpaq, ichaqa patiota saqeykunapaq, chayqa gentilkunaman qosqasqa kasqanrayku.

Chaymi qorqosqa hina t’uqru qusqa quywasqa karqan; hinaspata angel sayarqan, nispa: Hatariy, Diospa templonta tupuy, altarnta, chaypi yupaychaqkunatapas. Ichataq templomanta hawa patienta saqey, ama tupuychu; imaraykuchus mana israel runakunaman qosqa kashan; hinaspata santo llaqtata sarusqankum chusku chunka iskayniyuq killakunata. Apocalipsis 11:1, 2.

Chhayna iskay sermons iskay iskay kutichisqa kasqan, hinallataq iskay sermónpa maypi rimakusqan rakisqa kasqanqa, Joel qillqapi qhipa tamyapaq iskay uyarikuqkunata reqsichin. Huk uyariqkunaqa templomanta hawapi kaq gentilkunam; hukñataq templopi kaq judíokunam. Kawsakqakunapa taripakuyninpiqa Diospa wasin ñawpaqta taripakun, chaymi 9/11-manta domingo kamachikuykama templo taripakusun; domingo kamachikuymantataq runakunaq gracia puchukayninkama gentilkuna taripakunku. Chay taripakuyqa qhipa tamya pachapin ruwakun, Pedroq sut'inchasqan hina, Joel qillqapi churakusqa kasqanman hina. Imatachus patioqa (gentilkuna) hinallataq temploqa (Diospa iglesian) Hechos qillqapa iskayñiqin chanta kimsayñiqin kapitúlokunapi rakisqa kasqanpi rikuchirqan, chayllataq Joel qillqapipas ñawpaq tamya hinallataq qhipa tamya nisqakunapa t'aqayninmi. Ñawpaq tamyaqa 9/11-pi chayamurqan, hinaspataq Diospa templon taripakusqan kamachkaptinmi ichakusqa. Chay ruwanakuy tukukuptinqa qhipa tamyaqa patiopi kaq gentilkuna pataman ichakun.

Chayqa hinaqa, Siónpa churinkuna, kusikuychis, kusion kachis Señor Diosniykichispi; paymi qorqasunkichis ñawpaq para-ta tupusqa hina, hinaspan uraykuchimusaqchispaq para-ta, ñawpaq para-ta, qhepa para-tawan ñawpaq killa-pi. Joel 2:23.

Kunan pachaqa mana yuyayniychu kusikuywan p'inqakuywan proféticopi imayna sapaqchasqa kasqanta reqsinaypaq; ichaqa chay versículoqa Diospa llaqtanta willan “kusikuychis” nispa, qhipa para willakuyrayku. Qhipa para willakuymi Diospa llaqtanpi profético kusikuyta paqarichin. Chay hina kaptinpas, ñawpaq para icha qallariy paraq yachayninmanta, chaymanta qhipa para qatiquimanta rimayqa huk rikch'ayninmi mitk'achiq rumi, churasqa qhipaman saqisqa, hinaspa admiraska kasqanpaq. Esquina rumiq unanchan, qhipaman tukukuyninpi umalliq rumi hina tukuspa, Diospa ñawinqanpi hinallataq llaqtanpa ñawinqanpipas admiraypaqmi.

Musphay rumiqaqaqa rumiqaqaqa profeciapa Alpha y Omega-ninta rikuchin. Alpha y Omega nisqapa kamachiynin, profeciapa churakuyninman hina, Simiyninpi kuti-kuti Alpha y Omega nispa reqsichisqa kachkan, payqa Simi hinallataqmi. Chayraykun, kay kamachiymanta imapas revelasqa kasqanqa noqanchisman chaymanta wawaykunaqpaq wiñaypaq revelasqam kachkan. 1863 watam Biblia profeciapa umalliq rumiynin; hinallataqmi 1844 watamanta 1863 watakama kinsa kaq angelpa pacha tiempomanta umalliq rumiynin. 1844 watam kachkan cimientopa rumiynin, 1863 watataq chay profético pachapa umalliq rumiynin. 1844 watamanta 1863 watakama huk sayarichisqa profético pacha tiempom, hina 538 watamanta 1798 watakama sayarichisqa kasqanmanta. Runakuna mana yachasqankuchu imatachus Dios sayarichisqanta, chayqa mana chayta mana sayarichisqa kananpaqchu!

Ñawpaq artículo tukukuyninpi kay qillqasqawanmi tukurqayku.

“Rikuchisqa kani paypa Diospa llaqtanwan kashqan tinkuyninqa, wakin imakunapi, Moisespa Israelwan kashqan tinkuynin hina kasqanta. Moisespa contranpi rimarqanku mana kusiypi qhasqakuna, sasachakuykunapi kaspas; chay hinallataq paypa contranpipas rimarqanku.”
Testimonies, volume 3, 85.

1863 watapi, James Whiteqa “wakin kuskapi” “Moisés hina Israel llaqtaman” karqa.

1844 watamanta 1863 watakama pachakunaqa Puka Lamar qispichikuymanta ñawpaq Kadeskama pachawanmi rikch'achisqa karqan. Ñawpaq Kadesqa alfa kanki, iskayñiqin Kadesqa omega—chaymi iskay tawa chunka watayuq pachakunata qun Kadesman chayanapaq, iskayninkupas hatarikuypi tukukurqan.

Profecíapa Espírituqa Puka Lamar qocha chimpayta 1844 watapi hatun llakikuywan tupanachin. Bibliapas Puka Lamar qocha chimpayta cruzwan tupanachin, hinaspa Hermana Whiteqa takyachinmi cruzpi disipulokunapa llakikuyninku 1844 watapi hatun llakikuyta rikch'achisqanta. Señormi munarqan Chaskisqa Allpaman chiqanta yaykuyta, hinaspa Chaskisqa Allpaman yaykuna geografico señalanqa Jericó karqan; chaymi 2025 watapi diciembre killapa iskay kaq semanapi arqueólogokuna ñawpa Jericó llaqtata allqorqanku—ichaqqa mancharisqa, llakirisqa tarikurqanku chaypi tarisqanku urmasqa perqakuna llapallanpas hawaman urmasqa kasqanta, mana ukunmanchu, imaynan asedionpi sapa kuti kasqan hina. Ñawpa asedionpim perqakuna maqasqa urmachisqa hinaspa ukunman tanqasqa karqan. Jericówanqa mana chayhinachu.

Chaymi runakuna qapariqku sacerdotekuna waqrapi pukllachkaptinku; hinaspataq, runakuna waqrata waqyasqan uyarispa, jatun qapariywan qaparirqaku, chaypim perqa pampakama urmarqu, chayhina runakuna llaqtaman yaykurqaku, sapaq runa ñawpaqninman cheqanta riykuspa, hinaspataq llaqtata hap'irqaku. Josué 6:20.

Arkeologokunaqa tarirqankutaq mikhuywan hunt'asqa urpukunatapas, chaymanta reqsichispa ima hina perqakuna urmaykuqtinku mana unay, astawan pisi-pisimanta aysasqa muyuychasqa maqanakuy kasqanta. Chaymi arkeologokuna ukhupi huk tapuytapas kutichirqan imarayku Jericó llaqtapa urmayninmanta bíblico qillqasqa willakuy ninqa huk orqo utaq wichay ñan hina “wicharispanku” Jericóman hayk'urqanku nispa; kunanqa yachankuña chayqa perqakuna hawaman urmasqanwan ruwasqa kasqanta.

Ñawpaq hark'ay, Sumaq Suyasqa Hallp'aman yaykuyta willasqa kaq, karqa Jericó, huk llaqta atinyuy, qhapaqniyuqpas. Jericóqa 1863 watam, chaymanta Jericóqa Bibliqa willakusqan profecíapi huk yachachiy tukuyllamantaqa manam kananllachu, Domingo kamachiy pacha ilustración hina, aswanpas urmayninwan, hatariyninwan kуска. Jericóqa kikillan profético ñakay takyachisqantapas apaq karqa. Josuéqa Jericó musuqmanta sayarichiq runapaq ñakayta rimarqa, chayta ruwaspanmi reqsichirqa Jericó llaqtata musuqmanta sayarichiq runaqa chay ñakasqa llaqtata sayarichisqanpi sullk'a churinta, kurak churintapas chinkachinanpaq. Huk churiqa cimientota churaypi chinkanan karqa, hukñataq punku hatarichiypi. Chay profecíaqqa hunt'asqa karqa, hunt'akusqanmanta qillqasqapas Bibliapi kashan, chayrayku Jericóqa allinta sayasqa bíblico símbolo kan.

Jericó llaqtapa historiapi tukukuynin ukhupi, hinaspa proféticopi ñakasqa maldicionninpi, chaymanta qatiq hina chay profeciapa historiapi hunt'akuyninwan kуска, kimsa testigokunata tarinchik Jericóman 1863 watapi rimashaqta. Chay kimsa testimoniokuna llapallanmi 1863 wataman churakunan. Chay kimsa testigokuna huñunakuspa sayanku, imaynachus kimsa Moiseskuna proféticopi sayanku sapaqnin tawa chunka watayuq p'unchayninkupa tukukuyninpi hina. Chay tawa chunka watayuq p'unchaykunamanta hukninqa sut'ita Millerita historiwan

tinkisqa kachkan, chaywan takyachispa sapa tawa chunka watayuq p'unchaypa tukukuyninpi kimsa Moisespa rikuchikuyninkuna llapallanpas 1863 watapa historiwan tinkinku—kimsa kaq angelpa historiwan.

Chay kimsa testigokunamanta iskayniyuqmi Moiséspa tawa chunka watankunapa tukukuynin Kadeshpi chayan; kimsa kaq tukukuyninqa Jordán mayu karqa, iskay kaqpa tukukuyninta Puka Lamar qochapi. Ñawpaq tawa chunka watakunapa tukukuyninqa Moiséspa Egiptomanta ayqekusqa karqa. Kimsa tukuyinpas Egiptomanta lloqsiyta willakuchkan, Abrahampa tawa pachak kinsa chunka watayuq profecíasnin hunt'akusqa, Egiptopi wata-sapa kamachisqa kawsaymanta.

Moisespa kimsak chunka watayuq pachankuna, tukukuyninkuna (umalliqnin) Egiptomanta qispichiyman hina rikuchisqa, Abrahampa rimarisqa Egipto watasqa kasqanmanta hinaspa chay watasqa kaymanta lloqsisqa qispichisqa kayninpa hunt'asqa karqa. Abrahamwan rurasqa Diospa rimarisqa kunanpaq willasqa qispichiq hina, Moisesqa kikin qallariyninmanta unu ukhumanta qispichisqa karqa, sutinpa niynin hina. Chaymanta qhepamanqa Moisesqa Diospa llaqtanta Puka Lamar qochapa ununkunata chimpachirqa, hinaspa chaymanta qhepaman qispichiypa pataman púsarqa, mayqinchus Jordan mayuwan unanchasqa karqa. Moisespa kawsayninpa alpha-ninqa Nilo mayupa ununmanta qispisqa kay karqa, omega-nintaq Jordan mayupa ununwan unanchasqa qispichiyman karqa. Moisespa kawsayninpa alpha-ninqa, sutinwan hinaspa tayta-mamanwan sut'ichasqa rikch'ayninrayku, diosta manchakuspa kawsayniyuq tayta-maman, wawaqa wañuchisqa kananpaq kamachisqa kasqanta yachaspa, chay hina rikuchirqa; hinallataq tawa chunka wata qhepaman Egipto runata wañuchisqa rayku paypas chay kamachisqa wañuyman chayasqa kananpaq hina. Diosta manchakuspa kawsayniyuq tayta-mama hina, churinkupa wañuy kamachiy-manta qispichisqa kananpaq kasqanta yachaspa, paypaq huk arca ruwapayarqanku; chaymi hebreo pachamanta Egipto pachaman pasarqa, hinallataq Moisespas tawa chunka wata tukukuyninpi Egipto pachamanta hebreo pachaman llusqirqa.

Moisésqa yaku manta salvasqa kayninpi Noéspa willakuyninta yapamanta willakurqa. Moisésqa “kacharichiq” nispa ñawpaq kaq rimariy, Abrahampa tawa pachak kimsa chunka watayuq tratonpa profecíasninmanta, Dios runakunawan tratota rurasqa historiata yapamanta qhawarichirqa; chayrayku Abrahampa akllasqa llaqtamanta profecíasninwan llaqa runakunapaq tratopi prometisqa hukllachasqa karqa. Kayqa bautismota reqsichin, wawa Moisés Faraonpa ususiman apasqa kayninpi; wañuyqa tayta-mamankunapa rurasqa reqsisqa karqa, pampasqaqa yaku hawanpi arkawan rikuchisqa karqa, kawsarimuytaq Faraonpa ususinmi.

Moisespa kawsayninpa qallarin Noépa arkanpa bautismon nisqa rikch'ayninwanmi. Chayqa ninmi, qallariymantapacha “8” yupayqa Moiseswan tupanakusqa kasqanta; imaraykuchus pactonpi t'ikinakusqa saphinpa Noépa pactomanta hamuq “8” yupaywanmi qallarirqa, hinaspa llamk'asqa “pusaj” p'unchaypi circuncisión ruwanakuyta sayachiy karqa. Chaymantaqa chay kikin ruwanakuyllapim pruebaykusqa karqa, hinaspa pantarqa. Moisespa kawsayninpa bautismowanmi qallarin, chusku chunka watakuna qhipamantataq wañuy kan (huk Egipcioq), chaymi señalakun maypichus Egipcio Moisés wañun, hinaspa Abrahampa churi sapaqla tukupun. Moisespa ñawpaq chusku chunka watankunapa qallariyninpas tukukuyninpas bautismowanmi

rikuchisqa kachkan. Ñawpaq kaqqa hebreo kasqanmanta egipcio kasqanman tikrayta reqsichirqan; qhipa kaqtataq egipcio kasqanmanta hebreo kasqanman. Chaymanta qhipa chusku chunka watakunamanta, Moisésqa Diospa runankunata Puka Lamar Qochapa bautismonta pusaq rin, Jordánpi bautismoman rishaspan, chaymanqa mana haykurqanchu.

Diospa llaqtan Josuépa pusayninwan Yaykunku Karisqa Hallp'aman mana Moiseswanchu, payqa wañurqan Jordán mayupa bautismon chayamuyta qayllapiña. Moisés rimarqan, hinaspa Pedro kutichirqanmi: “Señorniyki Diosqa hoqarinqa huk profetata Moises hina.” Chay profeta, mayqenta Moisés nisqawan rikuchirqan, Cristo karqan, hinaspa Payqa llamkayninta qallariykuqan chaypim Moisés saqisqanpi. Payqa llamkayninta qallariykuqan bautismonpi, hinaspa chay bautismoqa cheqaqpuni karqan maypichus Josué ñawpaq Israelta bautizarqan Jordánta chimparispa Karisqa Hallp'aman yaykunankupa. Evangelio-kuna willawanchikmi Juanqa bautizasharqan Bethabara nisqapi, mayqenqa chimparina cheqaq, hinaspa niyninmi balsa chimparina.

Puka Lamar Qochaqa Egiptopa hatarikuyninpa unanchaqninmi, chayrayku kay siq'ipi Moisespa profetik willakuyninta cheqaq kasqanta reqsichin. Nilo Mayumanta Puka Lamarkama (wakinkunaqa mayu nispa sutichanku), chaymantataq Jordánman. Moisés, “yakumanta qispichisqa” niyta munaq, willakuyninta qallarinas tukuchinpas qispichikuq yakupi; chay yaku-kunapim sapankapi iskay laya yupaychaqkuna rikurichinku.

Moisespa ñawpaq tawa chunka watankunaqa ñawpaq angelpa willakuyninta rikuchin, iskay kaq tawa chunka watakunaqa iskay kaq angelmanta, kinsa kaqña kinsa kaq angelmanta. Chay kinsa angelkunan sapaq profético kawsayninkuta hap'inku; hinaqtinpas llapa kinsa willakuykunaqa ñawpaq willakuypi rikuchisqa kashan. Kay rikch'akuytaqa achka watakunamanta runakunapa ñawpaqenpi qhawachirqayku, Daniel qillqapa ñawpaq kinsa kapitluninkunawan tupachispa.

Danielqa huk ñiqin kapitupi Diosta manchakurqan, Babilonia llaqtapa mikuyta mana mikhunaypaqmi qhipakuykurqan; hinaptin Diosqa payta hatuncharqan iskay ñiqinpi, chay qatiq mikuywan rikuywan pruebaypi, chaymi pusarqan taripayman, kimsa ñiqin pruebaymanpas Nabucodonosor kikimanta rurachisqaman. Danielpa huk ñiqin kapitunqa Apocalipsis chunka tawañiqinpi kaq ñawpaq angelmi, “Diosta manchakuychik,” “payman hatunchayta qoychik” nispa willaq, Daniel hina iskay ñiqin mikuywan rikuywan pruebaypi, imaraykuchus “taripaypa horasnin” Nabucodonosorpaq hamusqaña.

Moisespa kawsayninpa ñawpaq tawa chunka watankuna qallarin, taytan-mamankuna Diosmanta manchakusqankurayku. Faraonpa ususin yakupi arca-ta rikurqa chayqa, Moisés iskay kaq pruebaytaña pasasqa karqa, chaymi rikuy prueba. Hinaptin Faraonpa ususin taripaykurqa payqa mana wañunanpaq kasqanta. Taripaypas chayarqan ñawpaq tawa chunkapa tukukuyninpi; Egipcio runata wañuchispa, Egiptomanta ayqekunanpaq hina kananpi.

Iskay chunka watakunapi, Apocalipsis chunka tawaqpi iskay kaq angelpa Babilonia urmananta willakusqanqa Egipto urmasqanwanmi rikuchisqa karqan. Chay urmaypi, chunka watakuna tukukuyninpiqa Diospa atiyninpa hatun rikurichiyninmi karqan, hinallataqmi karqan iskay kaq angelpa willakuynin tukukuyninpi 1844 watapi Chawpi Tuta Qapariy pachapi.

Kinsa chunka watakuna qallariyninqa wañuy taripayta nisqawanmi tukuyta hina chay huñunakuypa llaqtanman churasqa kachkan; tukukuynintaq chay huñunakuypa pusayninpa hawanpi wañuy taripaywanmi tukukun.

Paní Whiteqa reqsisqanman hina, llank'ananchikqa kinsa angelkunapa willakuyninkunata hukllachaspa tantachinanchikmi.

“Señorqa kay pachata huchankunamanta castigananpaqña kachkan. Payqa kachkanña castigananpaq iglesiakunata qhawanakuykunaq cuerponkunata, paykunaman qosqa k'anchaytawan cheqaq kayta mana chaskisqankurayku. Hatun willakuy, ñawpaq kaq, iskay kaq, kimsa kaq angelkunapa willakuyninkunata huñuspa, kay pachaman qonqa kanan. Kaymi llank'ananchikpa hatun apaynin kanan.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 950.

Moisespa ñawpaq tawa chunka watankunaqa Apocalipsis chunka tawañiyuqpi ñawpaq angelta rikuchin, iskay ñiqin tawa chunka wata pachaqa iskay ñiqin angelta, kimsa ñiqin tawa chunka wata pachataq kimsa ñiqin angelta rikuchin. Ñuqanchikpa “hatun willakuyninchikqa” “ñawpaq, iskay ñiqin, hinaspa kimsa ñiqin angelkunapa willakuyninkunata” huñunaymi; chaymi Moisespa kimsantin unanchaqninakunata 1863 wataman churaykun, chayraykutaq domingo kamachikuypi kimsa Moiseskuna kan.

1844manta 1863kama iskay testigokunata hapin, iskayninpis chusku chunka watayuq pacha Kadeshman pusarqan. Inspiración nisqaqa reqsichin huk kimsaka mana kananpaq ñawpaq kaqwan iskay kaqwan mana kaspas; chayrayku Moisespa kawsayninpa ñawpaq chusku chunka wataqa 1844manta 1863kamapas representan kanan. Moisésqa Egipto runata wañuchin 1863 watapi, hinallataq Moisésqa kamachikuyninpa varawan Roca-ta maqan, chaymantaq ima hina Moisésqa Diospa gloria-ninta rikuyta mañakun qori becerro-pa hatariy qillqaq historiapi. 1863 watapi hinallataq domingo kamachikuypi kinsa Moiseskuna kan, llapankupas chusku chunka watayuqmi kanku.

Kimsa pacha Moisespa sapa kutinmi yakuwan qispichiyta apamun; canastapi Moisesqa Moiseswanmi Puka Lamar qhawarisan tinkun, chaymi iskay kuti Moiseswan Jordan mayupi tinkun: Nilo mayu, Puka Lamar, hinallataq iskay kuti Jordan mayupi. Qispichiy yakuqa sapa huknin kimsa pachakunapim rikuchisqa kashan, llapantinku chay pachawanmi tinkunku maypichus qhipa para pachapi qispichiy yaku jich'akusqa kashan.

Kimsa chunka watayuq kimsakaj p'unchay puchukaptin, Moisésqa qasquta varanwan waqt'arqan. Iskay chunka watayuq iskaykak p'unchay puchukaptinqa, varanqa Puka Lamar Qochata t'aqarqan. Ñawpaq chunka watayuq ñawpaqkak p'unchay puchukaptinri, payqa Egipto kamachiq kaypa varanta mana chaskirqanchu, akllarqan llaqtanwan kуска ñak'ariyta.

Ñawpaq kaq pacha tukukuyninpiqa huk Egipto runam wañurqa, iskay kaq pacha tukukuyninpinataq Egiptopa awqaqkuna, kurak wawakuna, hinaspa pusariyninkunapas wañurqaku. Kimsa kaq pacha tukukuyninpinataq Israel suyupas, Aarónpas, Moisés pas llapallanku wañurqaku. Kayqa kimsa kikinman rikch'akuq willakuykuna kanku, chaykunaqa “siqi patapi siqi hina” sapa

hukninmanta 1844manta 1863kama sut'inchanku—kimsa kaq angelpa willakuynin, chaymantaqataq 9/11manta domingo kamachikuykama sut'inchán, hinaspa Pentecostés pacha, maypichus qespichikuy unu-kuna talliykusqa kachkan.

Moisésqa iskaynin Kadeshpi rebeliónkunapi kachkan, hinaspa Kadeshpi rebeliónkunapa sapaq periodonkupaq tukukuq rumi patankuna kanku. Iskayninku 1863 watata reqsichinku, chayqa kikinmi kinsa kaq angelpa periodonpa tukukuq rumi patanpas, 1844 watapi alpha nisqawan qallarispá 1863 watapi tukukuq rumi patankama. Fundación hina qallariq hinaspa cap stone hina tukukumi musphay k'anchariyninta yuyayman churaspa, reqsikuyta atinallam capstone nisqaqa profecía nisqapi sapa kuti aswan hatun kasqanta. Pentecostés pacha qallariyninpi pisi sut'u para urmaykuna, Pentecostés p'unchawpi tukukuq rumi patanpi hunt'asqa ichakuykama pusaspá, kay cheqaq kayninta rikuchin.

9/11 nisqapi ch'iqchiy qallarin, hinaspataq Domingo kamachiypi hunt'asqa pukllay hina huntasqa urmaywan tukukun. Kay chiqaq kaymi reqsichin iskay kaq, omega Kadespi Moisespa huchanqa aswan hatun hucha kasqanta, ñawpaq, alpha Kadespi hatarikuymanta aswan. Alpha hatarikuyqa huk llapa nacionpa wañuyninta paqarichirqa, omega hatarikuyta huk sapa qharipa wañuyninta (Moisespa) paqarichirqa; ichaqa chay huk qharipa huchanqa llapa nacionpa huñusqa huchanmanta aswan hatun karqa. Huchalliq runaqa wañun, chay tupupiqá mana ima sapanchaqchu kan Moisespa huchanpas huk Israelitaq huchanpas chawpipi; ichaqa willakuy-qhawaypiqa, Moisespa Cristota iskay kutita maqayqa aswan hatun karqa, imaraykuchus chayqa chusku chunka watapa p'unchayninpa tukuchaq rumi karqa.

Ishkayllakuynin Moisespa iskay kaq omega Cadespi aswan jatun hucham karqa Israelpa churinkunapa iskayninmanta, Josuéwan Calebwan willakuyninta mana chaskisqankumanta. Moisés proféticamente 1863 watapi sayan, chaypiqa payqa ch'in pampapi wañun ishkayllakusqanrayku. Moisés hinallataq 1863 watapi sayan, maypicha ñawpaq pacto llaqtaqa ch'in pampapi wañunku ishkayllakusqankurayku, ichaqa Moisésqa mana chay ishkayllakuypiqa participarqanchu. 1863 wataqa domingo leywan tupachisqa kashan, imaynatachus Aarónpa qorimanta becerro nisqapi ishkayllakusqanpas. Chay historiaqa, Cadeswan, 1863 watawan, domingo leywanpas tupaq, chaypim Moisésqa Diospa k'anchayninta rikuyta mañakushan.

Qadeshqa 1863 watata rikuchin, hinaspa Moisésqa iskaynin Qadeshkunapipas kachkan; chayrayku iskay bíblico testigokunapi, iskayninkupas cap stones kasqankurayku, sayarichisun kimsa kaq tawa chunka watayoq pacha, mayqinchus mana Qadeshpi tukukun, chaypas 1863 watata rikuchisqanta. Chaypi “Moisés mana santificasqa” Cristo-ta musuqmanta chakataspa kachkan, Rumita qhesachasqanrayku. 1863 watapi, hinaspa Sinaípi Ley qosqapi, “Moisés santificasqa” Diospa carácter-ninta maskashan. 1863 watapi Moisésqa yachaq hinaspa mana yachaq virgen-ta rikuchin.

“Fariseomantaqmi, impuesto qullqita huñuq runataqmi iskay hatun t'aqakuna kasqankuta rikuchinku, mayqenkunaman Diosman yupaychayta hamuqkuna rakikunku. Ñawpaq iskay sut'inchasqankutaqa tarisunchik kay pachaman paqarimusqa ñawpaq iskay wawakunapi.” Christ's Object Lessons, 152.

Kadespi hinaspa 1863 watapipas, Moisésqa rikuchin “iskay hatun clasekunata, chaykunamanmi” “Diosta yupaychaqkuna rakisqa kanku”. Moisésqa huk pachak tawa chunka tawa waranqakunapa ejemplonmi, hinallataq Pedropas.

“Sapa clasekuna fariseowan publicanowan rikuchisqakunamanta sapaqman apostol Pedroq historiapi huk yachachiy kachkan. Ñawpaq discipulon kayninpi Pedro kallpasapa kasqanta yuyakurqan. Fariseohina, paypa kkillan qhawariyninpiqa ‘manam huk runakunahinachu’ karqan. Cristo entregasqa kananpaq chisi qayllapi discipulonkutam ñawpaqmanta willarqan: ‘Tukuy qankuna kay tuta ñoqarayku mitkakunkichik,’ nispa, Pedrotaq atiniyninpi hapipakuspa willarqan: ‘Llapan mitkakuchkaptinkupas, ñoqaqa manam mitkakusaqchu.’ Marcos 14:27, 29. Pedroqa manam kikinpa peligroyninta reqsirqanchu. Kikinman atiyiniyoq kasqanpi hapipakusqanmi pantachirqan. Yuyarqanmi tentacionta awanakuyta atisqanta; ichaqa pisi horaskunallapi prueba chayamurqan, hinaspan maldisispa, juraspapas Señorninta ñegarqan.” Christ’s Object Lessons, 152.

Intichá domingo kamachikuypi, chayqa 1863, Pedro iskay clasekunata rikuchin. Wakinqa uywaq señalninta chaskiqkuna, wakinkunaqa Diospa sellonta chaskiqkuna. Jesús Simónpa sutinta Pedroman tikrachisqanpiqa, chayqa pachak tawa chunka tawayoq waranqata unancharqan. Chay yachaypas unanchasqa kachkan Pedropa sutinta mirachispa inglés alfabetopi letrakunapa mayninchaynin yupaywan. Sichus chay kikin rurasqata 1863man churanchik, 144ta tariyku.

Kimsa Moisésqa señalkunamanta iskayniyuqmi 1863 wataman tupanku, chaymi kinsa kaq pacha hinallataq tupanen tiyan. Kadeshpa iskay siq’inkunanqa yachaq hinaspa mana yachaq vírgenkunaq willakuyninta reqsichinku, hinaspa kinsa kaq pachaga runapa kallpanta apaykachayta reqsichin, Diospaq rurasqanta hunt’achinapaq. Runapa atiyinpi atinikuypi hap’iy, Moisés hina Egipcian rurasqanpi, kamachisqa atiyanta aswan runapa kamachikuyninpi atinikuymannmi rikch’akun.

Hermana White nin: qosanpa “Diospa llaqtanwan kasqankuqa, wakin asuntukunapi, Moisespa Israelwan kasqanman hina karqan” nispa. 1863 watapiqa, Moiesta James Whitewannmi rikuchirqanku. 1863 watapiqa, James Whiteqa huk Egipcio runata wañuchispa, Cristota iskay kutita kutispa maqayta rurashan, hinaspa Josuéwan Calebwan willasqa “samay” nisqa mensajeta mana chaskiq hatariquqkunapaq mañakushan. Moisesqa iskay kaq kutipi Roca-ta maqasqanrayku huk mana yuyaysapa virgenmi, hinaspa Israelpa hatariquqkunamanta mañapusqanrayku huk yuyaysapa virgenmi.

Kay qillqapi tukuychisun Números chunka tawa ñiqpi tarikusan pasajewan, maypichus Moisésqa 1863 watapi kashan, chaypi Diospa hatun k’anchayninta qhawarinanpaq qosqa kaspas, qori becerropa hatariquyninwan rikuchisqa kikin historiapi.

Kay pasajepi Señor tapurin “haykaqkama” rikhurinan karqa Israelpa hatariquqkunawan imaynata tratayta, chaymi kikin tapuyta Isaíaspa Señorman rurarqa soqta kaq capitulopi. Qhawariy, Números libro kay historiata churaykun pacha ukhupi, maypichus kay pacha Diospa glorianwan k’anchachisqa kachkan, imaynatas angelkunapas señalarqaku Isaías soqta kaqta, kimsa kaq versículopi. 9/11 karqa 1844manta 1863kama historiapa cimientu rumi, domingo kamachiytaq umalliq rumi. Númerospi kay contextoqa mana aslla hinachu, aswanpas huertapa taki nispata utaq

huertapa parábola nisqapa rikch'ayninmi, ñawpa Israelta saquespa Señor Josuéwan pactota rurasqanrayku.

Hinaspa lliw tantanakuyta qaparispa waqasqaku; chay llaqtapas chay tuta waqarqanku. Hinallataq llapa Israelpa churinkuna Moisésqa hinaspa Aarónpa contranpi rimarqanku; llapa tantanakuytaq paykunata nirqanku: ¡Ima allinmi kanman karqan Egipto hallp'api wañusqaykuqa! utaq ¡ima allinmi kanman karqan kay ch'in pampapi wañusqaykuqa! ¿Imanasqataq Señor kay hallp'aman pusamuwan, espadawan urmanaykupaq, warmiykuna hinaspa wawakunayku apanakunapaq kananpaq? ¿Manachu aswan allin kanman Egiptoman kutiy? Hinaptin paykuna hukninwan huknin nirqanku: Akllasunchis huk umalliqa, hinaspa kutisunchis Egiptoman.

Chaymi Moiséswan Aaronwan llaqtapa llapan tantakuynin Israelpa mirayninkunapa ñawpaqenpi uyankuman urmaykurqanku. Hinaspa Nunpa churin Josuéwan, Jephunnepa churin Calebwan, chay allpata watuqkunamanta kaqkuna, p'achankuta llik'irqanku. Hinaspan llapan huñunakuy Israelpa mirayninkunaman rimarqanku, nispa:

Allpa, maymanchus qhawaykuyta ruwaspa purirqanchik chayqa, ancha allin allpam. Sichus Señorqa noqanchikpi kusikun, chayqa paymi kay allpaman pusawasunchik, hinaspa qoykuwasunchik; ñuñuwan misk'iwan oqarikuq allpam. Señorpa contranmanqa ama hatarinichischu; nitaq chay allpapi tiyakuq runakunataqa ama manchakuychischu; paykunaqa noqanchikpaq tantam kanku: amachakuyninkuqa paykunamanta ripusqanñam, Señorñataq noqanchikwan kachkan: ama paykunata manchakuychischu.

Chayqa llaqta huñusqankuna llapallan nisqanku rumikunawan samq'achinankupaq. Chaymi Señorpa k'anchaynin rikurirqan huñunay tinkunakuq carpapi, llapa Israelpa churinkunapa ñawpaqenpi. Hinaspan Señor nisqa Moisésqa: “Hayk'aqkama kay llaqta piñachiwashan? hinaspa hayk'aqkamataq mana creewankuchu, paykuna ukhupi rikuchisqay llapa señalkunapaq?”

Paykunawanwanmi onqoywan wañuchiqwan, paykunataq mana herenciayuyta ruwasaq; qanmantataq hatun suyuta, paykunamanta aswan kallpasapata ruwasaq.

Hinaptinmi Moisés Señor Diosman: —Chayqa Egiptomanta runakuna uyarisqankuchá; qammi atinyikiwan kay llaqtata paykunapa chawpinmanta orqomurqanki. Hinaspan kay llaqtapi tiyaq runakunaman willankuchá; paykunaqa uyariqankum, qam Señor Dios, kay llaqtapa chawpinpi kashasqaykita, qam Señor Diosqa uya uyawan rikusqa kasqaykita, phuyuyki paykunapa hawanpi sayasqanta, p'unchayqa phuyu sayaypi ñawpaqta purisqaykita, tutaqa nina sayaypi ñawpaqta purisqaykitapas. Kunanri, sapa huk runata hina llapa kay llaqtata wañuchinki chayqa, sutykimanta uyariq naciónkuna rimanqaku, nispa: “Señor Diosqa manam atirqanchu kay llaqtata paykunaman jurasqan hallp'aman yaykuchiya; chayraykun paykunata ch'inneq pampapi wañuchirqan.”

Kunanqa, rugasqayki, Señorniypa atipaynin hatun kachun, imaynachus qan rimarqanki, nispa: Señorqa unay-suyakuqmi, hatun khuyapayayoqmi, huchatawan pantasqatawan pampachaqmi, ichaqa mana hayk'aqpas huchayuqta mana huchayuq hina qhawarinqachu; taytakunapa huchanta wawakunaman watukuqmi, kinsa kaqmiraykama tawa kaqmiraykamapas.

Chayrayku, rugasqayki, kay llaqtayuqkunapa huchanta pampachay, khuyapayakuyniykipa hatun kayninman hina, imaynachus kay llaqtata Egiptomanta kaykama pampacharqanki, chay hinata.

Hinaspanmi Señor nirqan: Qanpa simiykiman hina pampachaniñam; ichaqa cheqaqtapuni kawsasqayrayku, tukuy kay pacham Señorpa gloriawan hunt'asqa kanqa.

Kay lapan qari runakuna, ñoqaq hatun k'anchayniyta rikurqanku, hinallataq Egiptopi ch'usaq pampapipas rurasqay milagrokunaytapas rikurqanku, kunan chunka kuti wataqaqa ñoqata watukuq hina yuyaychakurqanku, mana rimasqaytapas uyarispa kasukurqankuchu; cheqaqtapunin nirqani: manan paykunaaqay taytankunaman juramentuwan qosqay allpata rikunqankuchu, ni mayqenninkupas piñachiwarqankuqa chayta rikunqachu. Ichaqa kamachiqniy Caleb, paywan hukniray espíritu kasqanrayku, tukuy sunquwan qatiwasqanrayku, paytan pusasaq chay yaykusqan allpaman; mirayninpas chayta hap'inqa. (Chay p'ampapiqa Amalec runakuna, Canaán runakunapas tiyakurqanku.) Paqarin kutiriyichis, Puka Lamar qhapaq ñanman ch'usaq pampaman riyichis.

Hinaspa Señorqa Moisesa Aaronmanta rimarqan, nispa: ¿Hayk'aqkamataq apanisqa kay mana allin huñunakuypa qillqakusqanta, paykunaaqay ñuqapaq rimarinkuchkan? Uyarirqani Israelpa wawanakunapa rimarinankuta, ñuqapaq rimarinkusqankuta. Niy paykunaman: Cheqaqtapuni kawsani, nispa Señorqa, imaynatachus rimarirqankichik ñuqapa rinriykunapi, chayhinata ruwasqa qankunaman: Aya masiykichikqa urmanqa kay ch'in pampa chiqampi; llapallaykichik yupasqa kaqkuna, tukuy yupayniykichikman hina, iskay chunka watayuqmanta wichayman, ñuqapaq rimarikuqkuna, cheqaqtapuni mana haykunkichikchu chay allpaman, maypim tiyanaykichikpaq jurarqani, Jeponepa churin Calebllamanta, Nunpa churin Josuellamanta. Ichaqa wawallaykichikta, qankuna nisqaykichik hina qichusqa kanankupaq kaqkunata, paykunatan yaykuchisaq, paykunataq reqsinqaku qankuna pisipaq qhawasqaykichik allpata. Qankunam ichaqa, aya masiykichikqa, kay ch'in pampa chiqapin urmanqa. Wawallaykichikta tawa chunka wata kay ch'in pampapi purinqaku, huchaykichikmantataq apaqkanku, aya masiykichik kay ch'in pampapi tukukuyninkama. Allpata mask'asqaykichik p'unchaykunapa yupayninman hina, tawa chunka p'unchay, sapa p'unchay wata hina, huchaykichikta apanqankichik tawa chunka wata; chaymi reqsinkichik ñuqapa simiyta p'akiyta.

Noqa Señor nirqani; cheqaqtapuni ruwasqa kay llaqa mana allin huñusqa tantakuymán, paykunaaqay ñuqapaq contraypi huñunakusqankurayku: kay ch'in pampapi tukukapunqaku, chaypitaq wañunqaku. Hinaspa runakuna, Moisésqa kachamusqan allpata rikuykachaypaq, kutimuspa, llaqa huñusqa tantakuyta paypa contranpi rimarichirqanku, chay allpamanta mana allin willakuyta apamusqankuwan, ari, chay mana allin willakuyta allpamanta apamuq runakunaaqay, Señorpa ñawpaqenpi onqoywan wañurqaku.

Ichaqa Nunpa churin Josué, hinallataq Jefunepa churin Caleb, mayqenkunaqpas hallp'ata rikumuq runakuna ukhupi kasqankumanta, kawsallaqraq karqanku. Números 14:1–38.

Kay yuyaykunata qatiq artikulopiqa qatiqllam risunchik.